

Tisková zpráva

Brno, dne 18. 8. 2021

Vzniká nová metoda výpočtu emisí z letecké dopravy Zajistí srovnatelnost výsledků České republiky s ostatními státy Evropské unie

Snižování emisí v dopravě, tedy látek znečišťujících ovzduší, patří mezi aktuální témata dneška. Ovlivňují náš život a to především v automobilové dopravě. Problematika se ale týká i dopravy letecké.

Jak se k němu staví Evropská unie?

Usiluje o to, aby se v roce 2050 stala první ekonomikou světa s **nulovou uhlíkovou stopou**. Než se tak stane, je potřeba zajistit splnění dílčího cíle, který má být dosažen již v roce 2030. Evropská komise ho schválila 15. července letošního roku, takže se jedná o aktuální rozhodnutí. Upravuje z původního 40% snížení emisí oxidu uhličitého (CO₂) vůči roku 2005 na nový redukční cíl 55% snížení oproti roku 1990 a to ve všech sektorech národního hospodářství.

To může být pro Českou republiku vlastně výhodné. Naše země totiž v roce 1990 vykazovala výrazně vyšší emise CO₂, než státy s rozvinutější ekonomikou a dlouhodobě modernějšími technologiemi ve všech sektorech národního hospodářství včetně dopravy. Změny redukčních cílů proběhly v rámci hlasování o balíčku opatření s názvem **Fit for 55**, který nastavuje ještě další regulace v oblasti obchodování s emisemi, alternativními palivy, zdaněním energií a cílů ve výstavbě nové infrastruktury pro alternativní paliva.

Jaké jsou nejdůležitější části tohoto balíčku?

- Předložení návrhu novelizace standardů pro emisní normu Euro 7 již v letošním roce,
- snížení emisí CO₂ z nových osobních a lehkých užitkových vozidel o 15 % v roce 2025 oproti roku 2021,
- zvýšení původního redukčního cíle CO₂ pro nové osobní automobily v roce 2030 z 37,5 % na 55 % oproti roku 2021,
- zvýšení původního redukčního cíle CO₂ pro nové lehké užitkové vozy v roce 2030 z 31 % na 50 % oproti roku 2021,
- redukční cíl pro rok 2035 byl pak stanoven souhrnně pro nová osobní a lehká užitková vozidla na 100 % oproti roku 2021,
- téměř zdvojnásobení redukčního cíle CO₂ pro dopravu jako celek z původních 14 % na 26 % v roce 2030 oproti roku 2005,
- zdanění leteckého kerosenu ve výši 10,75 EUR na gigajoule, tedy cca 460 EUR na tunu paliva od ledna 2023.

Jaké to bude mít důsledky pro výrobce automobilů?

Důsledkem schválení balíčku **Fit for 55** do roku 2030, který stanovuje naplnění zmíněného redukčního cíle 55 % v tomto roce, je mimo jiné to, že výrobci automobilů budou nuceni prodávat čím dál **více elektrických vozidel**, aby splnili takzvané fleetové limity, tedy průměrné emise CO₂ vztahující se na celý vozový park, který daná automobilka v konkrétním roce vyrobí.

Bude to mít vliv na emise, ceny a skladbu vozového parku?

Pravděpodobně dojde k růstu cen nových a následně i ojetých vozidel, což povede k vyšším dopravním výkonům vozidel starých s vyšší emisní stopou. Ve spojení s novou normou Euro 7 mohou někteří výrobci v předstihu utlumit výrobu vozidel se spalovacím motorem, příkladem může být Volvo, a **celý přechod na elektromobilitu může být rychlejší, než se původně předpokládalo**. V návaznosti na plánované změny zdanění paliv a revizi směrnice o obchodování s emisemi dojde pravděpodobně k nárůstu cen pohonných hmot s dominantní fosilní složkou, tedy převážně z ropných produktů. Pozitivním efektem přijetí balíčku Fit for 55 je tlak na výstavbu další nabíjecí infrastruktury nejen pro osobní elektrická vozidla, ale i pro lehká a těžká nákladní vozidla. **Letecké dopravy se pak dotýká nové zdanění kerosenu**, což je palivo pro letadla, které více prodraží cestování tímto způsobem.

Čím jsou rozhodnutí Evropské komise podložena?

Tato rozhodnutí jsou mimo jiné podpořena i statistikami zpracovanými na základě dat poskytovaných jednotlivými státy v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů (OSN) o změně klimatu. Současně probíhají i každoroční výpočty emisí skleníkových plynů na národní úrovni a jsou předávány příslušným orgánům Evropské unie a OSN k posouzení.

Jak se výpočet provádí u nás?

V České republice byla nejdříve, to znamená v roce 2018, aktualizována metodika pro výpočet emisí skleníkových plynů ze silniční dopravy, protože tento dopravní sektor produkuje téměř 92,5 % emisí CO₂. Letecká doprava v současné době produkuje něco málo přes 6 % těchto emisí. Ty jsou ovšem vypouštěny ve vyšších vrstvách atmosféry a jejich vliv je proto odlišný od emisí z pozemních druhů dopravy. Vzhledem k zastaralosti původní metodiky výpočtu emisí z letecké dopravy si **kontrolní orgány Evropské unie vyžádaly i aktualizaci této metodiky, aby byla zajištěna srovnatelnost výsledků pro Českou republiku s ostatními státy Evropské unie a aby bylo možné produkovat co nejpřesnější statistiky pro stanovení dílčích cílů pro snižování emisí**.

Od května 2019 se proto vyvíjí nový pracovní postup a vytváří **nová metoda výpočtu emisí z letecké dopravy**. Velkým pokrokem oproti původnímu originálnímu emisnímu modelu Centra dopravního výzkumu je využití databáze EUROCONTROL, která umožňuje výpočty na nejvyšší úrovni přesnosti Tier 3 pro IFR lety (přístrojově naváděné) a to pro skleníkové plyny (CO₂, N₂O, CH₄) i hlavní škodliviny (CO, NMVOC, NO_x, SO₂). Dále byla převzata a rozpracována metodologie podle Emission Inventory Guidebook 2019 a zpracován postup výpočtu emisí pro takzvané VFR lety, tedy lety s viditelností země, které jsou sice malou, ale rovněž požadovanou položkou v národní inventuře emisí. „*Metodu výpočtů emisí jsme doplnili o nové emisní faktory pro vrtulníky a armádní lety dle zahraničních zdrojů,*“ vysvětluje Leoš Pelikán z Centra dopravního výzkumu, který je do projektu zapojen. „*Celý proces bude ukončen 1. prosince 2021,*“ dodává.

Práce na aktualizaci výpočtu zahrnovaly rozsáhlý průzkum dat od Úřadu pro civilní letectví, Řízení letového provozu ČR a Českého statistického úřadu, tvorbu nové metody kvantifikace emisí v národně specifických

podmínkách České republiky a také výpočet emisí z letecké dopravy dle této metody, včetně rekalkulace celé časové řady emisí do roku 1990.

Aktualizace výpočtu vzniká díky projektu financovaného agenturou Technologickou agenturou České republiky. Vede ji Český hydrometeorologický ústav a Centrum dopravního výzkumu, veřejná výzkumná instituce, je jedním z dalších sedmi partnerů. „*Díky úsilí všech bude možné opět provádět reporting emisí z letecké dopravy mezinárodním orgánům v té nejvyšší možné kvalitě,*“ uzavírá Roman Ličbínský, ředitel Divize udržitelné dopravy a diagnostiky dopravních staveb Centra dopravního výzkumu.

Kontakty:

RNDr. Leoš Pelikán, Ph.D., vedoucí Oblasti udržitelné dopravy
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.
e-mail: leos.pelikan@cdv.cz

Mgr. Roman Ličbínský, Ph.D., ředitel Divize udržitelné dopravy a diagnostiky dopravních staveb
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.
e-mail: roman.licbinsky@cdv.cz

Kontakt pro média:

Šárka Želinská, vedoucí úseku marketingu, Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.,
tel. 778 737 336, e-mail: sarka.zelinska@cdv.cz

Dále k tématu:

Aktualizaci metodiky zpracovává Oblast udržitelné dopravy Centra dopravního výzkumu v rámci projektu financovaného agenturou TAČR ve výzvě THÉTA 2 s číslem: TK02010056 a názvem: „Rozvoj metodik pro reporting emisí a propadů skleníkových plynů a jejich projekcí, včetně projekcí emisí tradičních polutantů“. Aktualizace pracovního postupu pro leteckou dopravu je jedním z výsledků projektu, který zahrnuje dalších 28 výsledků.

Zdroje:

EEA (2019). EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019 [online]. Luxemburg, [cit. 17. 12. 2019]. Dostupné na Internetu: <<https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019>>. ISBN 978-92-9480-098-5.

EUROCONTROL: Dostupné na Internetu: <https://www.eurocontrol.int/>

Evropská komise (2021): Communication from the Commission to the European Parliament, The council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: 'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality. Dostupné na Internetu: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/chapeau_communication.pdf. Brusel. 15.s.

Czechia 2021 National Inventory Report (NIR). Dostupné na Internetu: <https://unfccc.int/documents/271573>

Zkratky:

EIG – Emission Inventory Guidebook
IFR – Instrument Flight Rules
TAČR – Technologická agentura ČR
VFR – Visual Flight Rules

